

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح اصلاح ماده الحاقی مصوب ۱۳۹۷/۶/۱۳ به قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان

حق التدریسی و آموزشیاران نهضت سوادآموزی در وزارت آموزش و پرورش مصوب

۱۳۸۸/۷/۱۵ و اصلاحات و الحاقات بعدی»

مقدمه

طرح اصلاح ماده الحاقی مصوب ۱۳۹۷/۶/۱۳ به قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان حق التدریسی و آموزشیاران نهضت سوادآموزی در وزارت آموزش و پرورش مصوب ۱۳۸۸/۷/۱۵ و اصلاحات و الحاقات بعدی به شماره ثبت ۶۹ بیان می‌کند برگزاری آزمون داخلی برای آموزشیاران و آموزش‌دهندگان نهضت سوادآموزی و عدم برگزاری این آزمون برای نیروهای حق التدریسی و مربیان پیش‌دبستانی، تبعیض و بی‌عدالتی آشکار به‌شمار می‌رود. در مقدمه توجیهی طرح چنین آمده است؛ آزمون یک عمل و بوروکراسی اداری زائد بوده و هزینه اداری زیادی هم به آموزش و پرورش تحمیل می‌کند، حذف آن موجب صرفه‌جویی در هزینه‌های جاری می‌شود. بنابراین پیشنهاد به حذف آزمون داخلی برای آموزشیاران و آموزش‌دهندگان نهضت سوادآموزی داده است.

مشخصات طرح

دوره یازدهم - سال اول

شماره ثبت:

۶۹

شماره چاپ:

ارزیابی طرح

تاریخ چاپ:

- در سال ۱۳۸۸ قانونی با عنوان «قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان حق التدریس و آموزشیاران نهضت سوادآموزی در وزارت آموزش و پرورش» برای استخدام ۶۰ هزار نفر در وزارتخانه مذکور به تصویب رسید که تا به امروز، به‌طور میانگین هر سال ۱ اصلاحیه یا الحاقیه و جمعاً ۱۰ فقره قانون به آن اضافه شده است! نکته دیگر آنکه هیچ‌کدام از این قوانین در خصوص قاعده‌گذاری و ضابطه‌گذاری برای تأمین نیروی انسانی مورد نیاز وزارت آموزش و پرورش نبوده است، بلکه اساساً با هدف استخدام گروهی خاص در وزارت آموزش و پرورش به تصویب رسیده‌اند.

معاونت پژوهش‌های

اجتماعی - فرهنگی

دفتر: مطالعات

آموزش و فرهنگ

مشخصات گزارش

- در ده سال گذشته حدود ۵۰ درصد (تعداد ۱۹۷,۳۴۲ نفر) نیروی مورد نیاز آموزش و پرورش براساس مصوبات مجلس (قوانین تعیین تکلیف حق التدریسی...) و مجوزهای مقطعی جذب نیروی انسانی بدون در نظر گرفتن کیفیت ورودی‌ها، شیوه‌های علمی جذب و سنجش صلاحیت‌های تخصصی و حرفه‌ای جذب وزارت آموزش و پرورش شده‌اند. نیروهای فوق انطباق کمتری با نیاز واقعی مناطق از حیث دوره تحصیلی، جنسیت و محل خدمت داشته‌اند، مضافاً آنکه افراد استخدامی مذکور در زمان استخدام از شرایط سنی مناسبی برخوردار نبوده و حداقل ۴ درصد از آنها (نمونه ۴۲ درصدی مورد بررسی) در زمان استخدام بیش از ۴۶ سال سن داشته‌اند و ۱۹ درصد آنها فاقد مدرک تحصیلی دانشگاهی بوده‌اند.

شماره مسلسل:

۲۷۰۱۷۱۵۴

تاریخ انتشار:

۱۳۹۹/۵/۱۹

- قوانین تعیین تکلیف استخدامی معلمان حق‌التدریسی با توجه به عدم ایجاد امکان عادلانه و حضور برابر همه افراد دارای صلاحیت و شایستگی جهت استخدام مغایر با بند «۹» اصل سوم قانون اساسی است. لازم به توضیح است که به‌کارگیری نیروهای حق‌التدریسی‌ها، آموزشیاران نهضت سوادآموزی، مربیان پیش‌دبستانی و نیروهای خرید خدمات آموزشی ذیل قانون مذکور، در یک رقابت آزاد، فراگیر و برابر نبوده است.

- قوانین یازده‌گانه مذکور مغایر با بند «۳-۲» سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش ابلاغی مقام معظم رهبری در خصوص بازنگری در شیوه‌های جذب، تربیت، نگهداشت و به‌کارگیری بهینه نیروی انسانی مورد نیاز آموزش و پرورش و بسترسازی برای جذب معلمان کارآمد، دارای شایستگی‌های لازم آموزشی، تربیتی و اخلاقی و مغایر با راهکارهای ۱-۱، ۲-۱، ۳-۱، ۳-۱۱ و ۴-۱۱ سند تحول بنیادین آموزش و پرورش مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص استقرار نظام ملی تربیت‌معلم و راهاندازی دانشگاه ویژه فرهنگیان، ارتقای نظام تربیت حرفه‌ای معلمان در آموزش و پرورش، جذب و نگهداشت استعدادها برتر به رشته‌های تربیت‌معلم است. لذا از این منظر حذف آزمون در تضاد با سیاست‌های کلی ابلاغی مقام معظم رهبری و سند تحول مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی است. مضافاً آنکه تصویب این طرح می‌تواند نوعاً هدف مندرج در ماده (۲) اساسنامه دانشگاه فرهنگیان مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص تأمین و تربیت‌معلم در طراز جمهوری اسلامی ایران را مخدوش کند، بنابراین طرح مورد بحث خلاف موازین شرع و مغایر اصول پنجاه‌وهفتم و یکصدوهم قانون اساسی است.

- مقدمه توجیهی طرح مورد بحث اشاره دارد که برگزاری آزمون یک عمل بوروکراسی زائد بوده و هزینه اداری زیادی هم به آموزش و پرورش تحمیل می‌کند، اما باید در نظر گرفت که برگزاری آزمون یک ضابطه مشخص و قانونی برای پالایش افراد شایسته و سنجش صلاحیت‌های تخصصی و حرفه‌ای جهت تصدی مشاغل مختلف به‌ویژه شغل معلمی است و دیگر اینکه آزمون‌ها یک ابزار علمی هستند و مانع از اعمال سلیقه و تضييع حقوق عامه می‌شوند و مضافاً آنکه نظام سنجش صلاحیت‌های عمومی، تخصصی و حرفه‌ای معلمان در بند «۳-۵» سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش مورد تأکید رهبری قرار گرفته است. بر همین اساس آزمون مذکور در تاریخ ۱۳۹۹/۴/۲۰ در سراسر کشور برگزار شد. بنابراین از این منظر، طرح مورد بحث موضوعیت ندارد و قابل دفاع کارشناسی نیست.

جمع‌بندی و پیشنهاد

با توجه به تأکید بند «۱» و «۳» سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش بر تحول نظام آموزش و پرورش، بهسازی و اعلاي منابع انسانی و بازنگری در شیوه‌های جذب، تربیت، نگهداشت و به‌کارگیری بهینه نیروی انسانی مورد نیاز آموزش و پرورش از یک‌سو و تأکید هدف عملیاتی ۱۱ سند تحول بنیادین آموزش و پرورش بر استقرار نظام ملی تربیت‌معلم، طراحی و ارتقای نظام تربیت حرفه‌ای معلمان و ایجاد سازوکارهای لازم برای جذب و نگهداشت استعدادها برتر و دیگر اشکالات پیش‌گفته، طرح مذکور از حیث کارشناسی قابل دفاع نبوده و مغایرت آشکار با سیاست‌های کلی ایجاد تحول بنیادین در آموزش و پرورش و سند تحول بنیادین دارد و با توجه به نیاز وزارت آموزش و پرورش به نیروی انسانی در سال‌های آتی و افزایش نرخ بازنشستگی، ضرورت دارد مجلس شورای اسلامی، وزارت آموزش و پرورش را مکلف به ارائه برنامه کوتاه‌مدت و بلندمدت برای تأمین نیروی انسانی مورد نیاز کند و در صورت اصرار نمایندگان محترم به رفع تبعیض ناروا میان گروه‌های استخدامی مورد نظر، به‌جای حذف آزمون از گروه آموزشیاران نهضت سوادآموزی، شرط قبولی در آزمون داخلی آموزش و پرورش به دیگر گروه‌های استخدامی مورد نظر تسری داده شود.